

MEMÒRIA BREU D'ACTIVITATS 2018

1. INFORMACIÓ INSTITUCIONAL

1.1. Qui som i què fem?

Justícia i Pau és una entitat cristiana que actua a Catalunya des de l'any 1968 i que té per finalitat la promoció i defensa dels drets humans de les persones i els pobles, la justícia social, la pau i el desarmament, la solidaritat i la protecció del medi ambient.

Amb aquesta finalitat, Justícia i Pau centra els seus esforços en:

- La sensibilització de la ciutadania i la creació d'opinió pública.
- La incidència política sobre els poders públics i empreses privades.

1.2. Naturalesa Jurídica de l'entitat

Justícia i Pau es va constituir a Barcelona l'any 1968 com a secretariat diocesà de l'Arquebisbat de Barcelona. És una associació pública de fidels segons el Codi de Dret Canònic, en l'àmbit d'aquesta diòcesi, i com a tal és persona jurídica pública de l'Església Catòlica. Consta inscrita com a entitat religiosa en el Registre d'Entitats Religioses del Ministeri de Justícia amb el núm. 014673. El seu domicili social és al carrer Llúria, 126, 3r 1a, de Barcelona, on disposa d'una oficina de treball cedida a títol gratuït per acord de l'Arquebisbat de Barcelona i del Bisbat de Terrassa.

A data de 31 de desembre de 2018, l'entitat comptava amb uns 450 socis/es, a banda d'unes 150 persones voluntàries que col·laboren regularment amb l'entitat.

1.3. Finalitats

Segons els seus Estatuts aprovats el 1987 per l'arquebisbe de Barcelona, les seves finalitats són l'estudi i l'aplicació dels drets de les persones i dels pobles des del punt de vista de l'Evangelí i la Doctrina Social de l'Església i la sensibilització i l'actuació sobre aquests problemes per ajudar a la creació d'una consciència pública i afavorir les transformacions socials.

1.4. Finançament

Els ingressos de l'entitat durant l'any 2018 han procedit, com en els anys anteriors, de les quotes dels socis, els ingressos per conferències impartides a demanda de tercers, els donatius i els ajuts i subvencions d'institucions públiques i privades. Les institucions que han donat suport econòmic o material durant el 2016 han estat: Ajuntament de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Fons Social Europeu-Iniciativa d'Ocupació Juvenil, Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, Fundació Escoles Parroquials de Barcelona, Arquebisbat de Barcelona i Bisbat de Terrassa.

Les despeses són les generades directament per les activitats de sensibilització, denúncia i incidència política (que es descriuen en aquesta memòria), més les necessàries per al pagament del personal contractat (director, cap de secretaria), les despeses de funcionament, infraestructura i material d'oficina de la seu de Justícia i Pau, els professionals externs que ens assessoren en la gestió i ús dels equips (comptabilitat, informàtica, gestió laboral, auditoria...) i les despeses financeres (serveis bancaris).

2. ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ

2.1. Òrgans de govern

D'acord amb els Estatuts de l'entitat, l'òrgan màxim de govern és l'Assemblea General, formada per tots els socis, que es reuneix amb caràcter ordinari un cop a l'any i que el 2018, es va reunir el dia 15 de maig. Durant l'any 2018 la Junta de Govern s'ha reunit un cop al mes i ha estat formada per les persones següents:

Eudald Vendrell i Ferrer. President.
Maria Bargalló Castellón. Vicepresidenta primera.
Quima Giménez González. Vicepresidenta segona.
Jesús Castro Chesa. Vocal.
Maria Dolors Oller Sala. Vocal.
Núria Carulla Mussons. Vocal.
Àngel Miret i Serra. Vocal.

Núria Sastre Domènech. Vocal.
Joaquim Cervera Duran. Vocal.

Delegat episcopal: Josep Mª Fisa (càrrec de durada indefinida. Nomenat per l'arquebisbe de Barcelona).

2.2. Direcció executiva i personal

Durant aquest 2018, conseqüentment amb el seu nomenament l'abril de 2002, el director de l'entitat ha continuat sent Eduard Ibáñez Pulido.

A més del director, els altres membres que han format part de l'equip tècnic de Justícia i Pau Barcelona durant el 2018 han estat: Silvia Urbina (Responsable de Comunicació i Administració), Blanca Melloni (tècnica de projectes), Anna Sangrà (tècnica de projectes), Àngels Carrió i Miquel Caum (suport administració i comunicació).

2.3. Estudiants en pràctiques

Al llarg de l'any, diferents estudiants tant de grau universitari com de màster, han complimentat la seva formació a Justícia i Pau, al mateix temps que contribuïren a l'organització i execució d'activitats, campanyes i iniciatives de l'entitat.

3. PRINCIPALS ACTIVITATS 2018

3.1. Celebració del 50è aniversari de l'entitat

L'any 2018, hem complert 50 anys de treball en defensa dels drets humans, la pau i la justícia social.

La celebració d'aquest aniversari ha estat un moment intens i emotiu de fer memòria de l'activitat en aquest mig segle. També ens ha permès fer més visible la nostra tasca i recollir nous suports.

La principal celebració va tenir lloc el 24 de febrer, amb una eucaristia i un dinar de germanor. Vam comptar amb la participació de membres de diverses èpoques de l'entitat i ens van acompanyar l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, els bisbes Sergi Gordo i Joan Enric Vives, així com representants de diferents entitats amigues.

Per fer visible la trajectòria de l'entitat vam elaborar una exposició informativa amb el lema "Utopies que no ho són". Inaugurada el dia 12 d'abril a la Casa Elizalde de Barcelona. L'exposició ha circulat per molts pobles i ciutats del país, sovint acompanyada de xerrades informatives, i han pogut visitar-la més de 3.000 persones.

També amb motiu de l'aniversari, vam acollir a finals de setembre, la Trobada europea anual de Justícia i Pau, amb la participació de delegats i delegades de més de vint països. Va ser inaugurada en una sessió solemne al Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, amb la participació del president de Justícia i Pau d'Europa i bisbe de Luxemburg, Jean Claude Hollerich, l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Joan Josep Omella, i el bisbe acompanyant de l'entitat a Espanya, Sebastià Taltavull, així com del Conseller de Territori de la Generalitat, Damià Calvet. El president de Justícia i Pau d'Europa va ser rebut l'endemà pel president de la Generalitat, Joaquim Torra.

La trobada, que va tractar el dret a l'aigua, va comptar amb la participació de persones expertes i entitats. Un moment singular va ser una caminada per l'Espai Natural del Delta del Llobregat, en contemplació de l'aigua com a germana, seguint les paraules de Sant Francesc d'Assís. Acabada la Trobada va tenir lloc l'Assemblea anual de Justícia i Pau d'Europa, a La Cova de Manresa.

3.2. Promoció del desenvolupament humà integral

La celebració del nostre aniversari no ens ha impedit, un any més, continuar desenvolupant activitats d'incidència i sensibilització social molt diverses.

Sota la inspiració de l'encíclica Laudato si del Papa Francesc, hem seguit treballant en favor d'un model de desenvolupament econòmic favorable al bé comú i queaturi la devastació mediambiental, que danya especialment als més vulnerables.

La campanya #ConflictMinerals, per quart any consecutiu, ha denunciat l'impacte nociu de l'extracció de minerals usats per la fabricació de mòbils i aparells electrònics, especialment a la República Democràtica del Congo. Hem volgut contribuir a l'aplicació de normes i recomanacions que garanteixin la responsabilitat de fabricants i importadors i afavorir el consum responsable. Hem donat suport a organitzacions d'aquell país que treballen en la defensa dels drets humans. Hem publicat un Quadern per a la Solidaritat titulat "La regulació és la solució?". Hem encarregat un informe tècnic, que publicarem pròximament, sobre l'impacte de l'extracció de minerals a la zona de Lubero. A més, hem impartit nombroses conferències i tallers en escoles i entitats, entre les quals el nou taller interactiu "Esclaus del mòbil. Vides en joc".

Hem continuat també amb el projecte "Eco-parròquies" a fi d'acompanyar les comunitats cristianes en el procés de conversió a una ecologia integral.

També hem seguit treballant amb altres ONG en favor de l'aprovació d'un Tractat Internacional de protecció dels drets humans davant l'acció de les grans empreses transnacionals, participant en les trobades organitzades a la ciutat de Ginebra per la Campanya internacional «Stop a la Impunitat de les Transnacionals».

En la mateixa línia, la Trobada estatal de Justícia i Pau d'Espanya, a Palència, el mes d'abril, es va ocupar de la situació del medi rural i de la seva importància per tal de garantir un desenvolupament sostenible.

3.3. Activitats en defensa dels drets humans

La defensa dels drets humans continua com un altre dels eixos centrals del nostre treball.

Un any més, el Cicle de conferències els Dilluns dels Drets Humans, organitzat amb altres entitats amigues, és un espai de referència per analitzar situacions greus de vulneració i iniciatives per superar-les, al qual han assistit més de 600 persones al llarg de l'any.

Hem seguit participant en iniciatives en defensa dels drets socials bàsics, especialment la Plataforma pel Dret a un Habitatge Digne i la Iniciativa pel Dret a un Treball Decent.

Hem treballat un any més en defensa de la llibertat religiosa, amb l'elaboració de diferents articles, participació en mitjans de comunicació, l'organització d'una jornada interreligiosa que va ocupar-se d'aquesta temàtica (vegeu apartat 3.4) i accions davant de casos de vulneracions de la llibertat religiosa d'algunes comunitats musulmanes.

El nostre equip d'incidència ha escrit cartes a les autoritats de diferents països davant de 51 casos d'assassinats, agressions, amenaces, assetjaments o detencions de líders socials i defensors dels drets humans.

Alhora, hem denunciat per diferents vies el processament i empresonament de líders socials i polítics catalans i catalanes, que atempta greument contra els drets civils i polítics i els principis democràtics.

3.4. Treball en favor de la pau, la diversa i la democràcia

Continuem compromesos en la promoció d'una cultura de pau i en favor d'una societat que aculli i integri les persones que arriben fugint de la pobresa, la manca d'oportunitats, la inseguretat o la guerra.

Continuem impulsant la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants, formada per una vintena d'organitzacions.

Hem impulsat també la Xarxa Interreligiosa per la Pau, que va organitzar una trobada a Barcelona el passat 17 de novembre amb el lema: Diversitat religiosa per la Pau, amb la participació d'entitats de diferents tradicions religioses i tradicions religioses i espirituals, on es van tractar algunes problemàtiques relacionades amb l'exercici de la llibertat religiosa.

Vam publicar un nou Quadern per la Solidaritat de Justícia i Pau, elaborat per la Dolors Oller, titulat "Contra la ceguesa incòmoda i autosuficient: una mirada crítica a la crisi migratòria i de les persones refugiades".

Hem participat en les activitats del grup de migracions de Lafede.cat i en la Plataforma estatal Migrantas con Derechos.

Amb el projecte RECFugiades, hem ajudat joves estudiants a desenvolupar reportatges-entrevista que els han permès conscienciar-se entorn de la realitat de les persones que cerquen refugi.

Amb la campanya Teixint Xarxes, seguim també el nostre treball d'aproximació a les comunitats islàmiques catalanes per tal de col·laborar en favor de la integració i la pau social.

Com cada any, vam celebrar la Jornada Mundial de la Pau i vam difondre el Missatge del Papa Francesc.

La Trobada Catalana de Justícia i Pau 2018, que va tenir lloc a Manresa el mes de maig, va ser dedicada també a enfortir la cultura de la pau, amb el lema "Aturem la guerra, construïm la pau", on es va denunciar el militarisme i el comerç d'armes. Durant la trobada es va realitzar una marxa simbòlica pels carrers de Manresa.

3.5. Per una justícia restaurativa

Un any més, hem continuat treballant intensament en favor de les persones recluses i la seva reinserció social.

El nostre equip de més de seixanta persones voluntàries ha realitzat activitats que han beneficiat a unes 600 persones empresonades:

Visites periòdiques d'acompanyament, activitats formatives en col·laboració amb les escoles, activitats culturals i mentoria en el procés de sortida en llibertat. Hem actuat a totes les presons de la demarcació de Barcelona.

Aquesta és una activitat que va creixent any rere any, cada cop amb més voluntaris i línies d'actuació.

Seguim compromesos també en incidir socialment a favor d'un nou model de justícia fonamentat en la prevenció, la protecció de la víctima, la reinserció de l'infractor, la mediació, el perdó i la reconciliació. Amb aquests objectius, hem impartit xerrades, escrit articles i intervingut en els mitjans de comunicació.

3.6. Altres activitats

Per acabar, cal destacar altres activitats importants.

El mes de novembre es va fer el lliurament del tretzè Premi de Periodisme Solidari Joan Gomis, atorgat enguany als periodistes Lucas Font i Julia Fernández, així com a la revista 21.

Al llarg de 2018 hem impartit un total de 77 conferències a petició d'unes cinquanta institucions, entre centres educatius, parròquies, ajuntaments i altres entitats.

Un any més, hem treballat en estreta col·laboració amb diferents organitzacions: Cristianisme i Justícia, Grup de Juristes Roda Ventura, Fundació Catalunya Religió, Caritas diocesana, Associació Araguaia amb el Bisbe Pere Casaldàliga, Secretariat de Pastoral Penitenciària, Mans Unides, els moviments de treballadors cristians, la Fundació d'Escoles Parroquials o el Centre Delàs d'Estudis per la Pau, entre d'altres.

Tot aquest treball l'hem fet, com sempre, en col·laboració amb les comissions de Justícia i Pau de Catalunya: Badalona, Girona, Lleida, La Segarra, Manresa, Tarragona i La Selva del Camp, Maresme, Sabadell, Terrassa, Sant Feliu.

Així mateix hem participat intensament en la Comissió de Justícia i Pau d'Espanya i la conferència de Comissions de Justícia i Pau d'Europa.

També hem participat activament en diferents xarxes i plataformes d'entitats, entre els quals destaquen:

- Federació Catalana d'ONG per la Justícia Global
- Plataforma pel Dret a un Habitatge Digne
- Taula d'Infància i l'Adolescència de Catalunya
- Taula per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia
- Finançament Ètic i Solidari
- Xarxa interreligiosa per la pau
- Federació Catalana de Voluntariat Social
- Plataforma Entitats Cristianes amb els Immigrants
- Plataforma Església pel Treball Decent

Acabem amb un sincer agraïment a totes les persones i institucions que ho han fet possible!